

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Digtning i udvalg

Citation: Kingo, Thomas: "Digtning i udvalg", i Kingo, Thomas: *Digtning i udvalg*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1995, s. 493.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo09val-shoot-idm140375702557776/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digtning i udvalg

- 5 *Vendens Barn*: person, der (kun) interesserer sig for denne verden i modsætning til Guds børn.
 7 *bag din Dør*: dvs. i skjul.
 8 *Hulle-spaan*: om bunden i ligkisten.
 9 *Lum-vis*: luvende. – *sig ... drejer*: følger solens gang.
 10 *Paa hvilken*: knyttet til *Tjme*. – *nedstøver*: gør til støv.
 11 *finde*: skal finde. – og: end.
 12 *stritte*: kan stritte imod. – *maat*: må, skal.
 13 *Vel derfor*: Derfor er det godt for. – *bereder*: forbereder.
 14 *færdig*: klar. – *ar*: så at. – *naar som*: når. – *meder*: sigter.
 15 *dend*: sjælen. – *Orme-sek*: om kroppen.
 16 *ham*: døden. – *Gjete*: nat; døden bliver til grus, fordi den kun får kroppen, ikke sjælen.
 18 *Voned*: stavnsbunden. – *voring*: holig; tilværelse.
 20 *der da*. – *falt dig til*: tilkom dig.
 21 *Just*: lige. – *satte*: satte.
 22 *Himmel-nøde*: af himlen bevægede. – *satte ... rette*: ordnede du.
 24 *Dit*: at dit. – *flux*: straks. – *angaa*: begynde.
 25 *fik*: gav.
 26 *for*: som.
 28 *oget Egte-Barn*: sit eget barn, født i ægteskab.
 142 29 *Vel*: ganske vist.
 30 *ÆTTIS*: slægts.
 32 og: også.
 33 *naade*: bestemme.
 34 *saa*: sådan. – *svale*: træste.
opsat: nedskrevet.

Mindedigt over Frederich Thuressøn

Trykt efter SS I, s.135-139, der gengiver originaltrykket.

- 143 *Mandhaftige*: mandige. – *Sal*: salige. – *FREDERICH THURES-SØN*: 1613-1675, velstående købmand, aktiv ved forsvaret af København 1658-1659 og ved indførelsen af enevælden 1660, fietter til Kingos første svigerfar. – *K.M.*: kongelige majestæts. – *Velforand-nede*: rigtigt indsatte. – *Stads Oberst*: chef for borgervæbningen. – *Assessor ...*: medlem af den rådgivende forsamling vedr. militære sager. – *Sogor*: mand, som man er beslægtet med ved ægteskab. – *præiselig*: ærefuld. – *opsat*: nedskrevet. – *Daniel Eichhorn*: bogtrykker i København 1654-1677.

493

- 145 2 *Mens*: siden. – og: også. – *Liv-festningen (...)* *Siele-maar*: om kroppen.
 3 *Bue-meed*: sigten med bue.
 4 *gift-ised* *Sved*: om dræbende koldsved.
 5 *omgionded*: omspændt.
 7 *vilde-fast*: fast som en vold; fast vha. en vold.
 9 *trods at*: selvom. – *konstig*: dygtigt. – *indskandsed*: forskarset.
 10 *Fyre-bold*: brandbombe.
 11 *hand i*: så et han i. – *Fier*: kamp.
 12 *blotid (...)* *af*: frataget. – *jo*: dog. – *Gevær*: våben.
 13 *Drage-blood*: ff. folketroen hælder drageblod våben. – *Dogen*: kårde.
 14 *sig (...)* *forfænde*: forfærdes.
 15 *Segel*: hostredskabet segl, jf. Joel 3,18.
 16 *slumpe-hug*: tilfældigt rammende hug.
 18 *Orlovs Mand*: kriger.
 19 *frisk*: modig.
 20 *saa ... udi*: glædede sig ved. – *tappe-blood*: blod, som tappes.
 22 *neyed*: bøjet.
 23 *blesen*: er blevet. – *bloot*: blottet; forsvarsløs.
 24 *kast*: kastet.
 26 *standet ud*: udstæet. – *der da*. – *Fienden ...*: nl. ved den sv. be-lejring af København 1658-1659. – *at*: for at.
 27 *dødsens tni*: dødstrusler.
 146 29 *med*: sammen med. – *Bogenskab*: nl. borgervæbningen. – *lood see*: viste. – *formaatte*: formåede.
 30 *hvad*: hvilken. – *aatte*: havde over for; skyldte.
 31 *hvør*: hvordan.
 32 *Erøgter det*: anser det for.
 33 *beteede*: viste.
 34 *tids minut*: minut. – *Volden*: volden omkring København. – *opleede*: føre op.
 35 *Hv*: sind.
 36 *Hand gik jo*: at han ikke gik. – *skinbare*: klare.
 38 *jo*: ikke. – *Liv i haand*: fare for livet.
 39 *roo*: glæde; ro.
 40 *roo*: trofasthed.
 41 *Vold*: magt.
 42 *blefist*: blev du. – *u-tidig*: i utide.
 44 *Skiold og Hielm*: nl. troen og saligheden, jf. Etes. 6,16-17. – *Vee*: smerte.
 45 *Testamente*: 1667 oprettede Frederik Thuressen i sit testamen-

494

- te legater, hvis renter skulle tilfalde latinskoleelever, der skul-
le syngte i kirker, og fattige syge.
46 *satte ud*: investerede.
48 *looset*: hældte, jf. 1.Kong. 17,14-16, hvor Gud ved profeten
Elias giver en fattig enke olie og andre livsfornödenheder. –
ammis: fattiges.
50 *Christendom*: kristenhed. – *dølge*: skjuler.
51 *Kiste-Gud*: om penge. – *slutter ... ind*: lukker ham inde.
52 *Lød*: part. – *Gierig*: gerrige.
54 *ahøys-gienånger*: barmhjertighedsbøtninger. – *affæder*: tager
af; hører op.
55 *Vendelig-vits*: verdenskløg.
56 *for*: i stedet for. – *Skærtsild*: Læren om skærtsiden, overgangs-
stadiet mellem livet og paradiset, forkastedes af Luther.
57 *Des*: derfor. – *dig (. . .) lade finde*: vise dig; være.
58 *Middags-solen*: om det succesrige liv, jf. Job 11,17.
59 *Guds*: at Guds. – *bered*: banet.
60 *ryddet op*: ryddet.
63 *føklædet*: ved opstandelsen herliggjort, jf. 2.Kor. 5,1-4.
64 *Des midler*: i mellemtiden (mellem død og opstandelse).

Mølle-borups Velkom

Trykt efter SS I, s.290-292, der gengiver teksten i håndskriftet Kall 4°,
408 i Det kongelige Bibliotek.

- 147 *Mølle-borups*: avlsgård i Store Tåstrup sogn syd for Holbæk. – *Vel-
kom*: velkomstgilde, som afholdtes af brudgommen, når bruden
kom til hans hjem. – *Niels Pedersen Brinck*: død efter 1697, amtskri-
ver ved Holbæk amt. – *Maren Christensdatter*: datter af Kingos an-
den kone, Johanne Lauritsdatter Lund. – *9br*: november.
1 *due*: være nyttigt.
2 *paa*: efter.
3 *pil* og *bue*: hentydning til den gr.-rom. kærlighedsguds tradi-
tionelle udstyr.
4 *med*: sigte; mål.
6 *spil*: foretagende; leg; samleje.
7 *melske*: sod blandingsdrik.
12 *seis*: (kun) bliver set. – og: men. – *nyttis*: bruges.
14 *io*: ikke. – *til ... seer*: er rettet mod sit endemål.
17 *fore ... ende*: gennemføre.